

BUDSJETTNOTAT 2024

INDRE ØSTFOLD RENOVASJON IKS

Rapport

Budsjettnotat 2024

Momentum har bistått Indre Østfold Renovasjon IKS med å utarbeide budsjett for 2025.

Selvkost innebærer at kostnader med å levere tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på de selvkostregulerte virksomhetsområdene, og det gjelder også hvis tjenesten er organisert i et eget selskap. Som ledd i arbeidet med å overholde selvkostreglene må Indre Østfold Renovasjon IKS utarbeide et selvkostbudsjett i forkant av hvert nye regnskapsår, som hjelp til å sette hensiktsmessige gebyrer. Ved årsavslutningen må det utarbeides en etterkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet etter hvert regnskapsår. I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader.

Langtidsbudsjettet er basert på faste kroner med basis i beløpene for 2023. For å få fram selvkost for de forskjellige tjenesteområdene er alle kontoer og anleggsmidler splittet mellom tjenestene ved hjelp av fordelingsnøkler. Nøklene revideres ved budsjett og etterkalkyle i selvkostverktøyet Momentum Selvkost.

Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og det er knyttet usikkerhet til i budsjettarbeidet. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Momentum er landets ledende aktør på alt innen selvkost for kommunale betalingstjenester. Vi har mer enn 16 års erfaring som rådgiver og programvareleverandør innenfor selvkostområdet og i dag benytter over 300 norske kommuner og IKS-er våre selvkostverktøy.

Budsjettet er sist oppdatert den 24.10.2024.

1. Forholdet mellom husholdnings- og næringsrenovasjon

Kommuner og selskap som driver både husholdnings- og næringsrenovasjon må skille tjenestene fra hverandre for å hindre kryssubsidiering og ulovlig konkurransevridning. Minstekravet er at det føres separate regnskap, jf. avfallsforskriften § 15-4. Det er ikke krav om at tjenestene må drives i separate selskap.

Drifts- og kapitalkostnader som er felles for husholdnings- og næringsrenovasjon skal fordeles forholdsmessig. Eventuelle felles inntekter fordeles tilsvarende.

Fordelingen mellom tjenesteområdene kan gjøres ved bruk av fordelingsnøkler, der hver nøkkel må kunne dokumenteres. Miljødirektoratets veileder «Beregning av kommunale avfallsgebyr» (M-258) anbefaler å benytte «faktisk bruk» som fordelingsnøkkel, fordi det vil være sporbart og dokumenterbart. Det vil også gi en fordeling som overholder selvkostprinsippet og hindrer ulovlig kryssubsidiering. I praksis benyttes ofte vektdata og besøkstellere som tilnærminger til faktisk bruk av forskjellige aktivitetsområder.

Hensikten med disse bestemmelsene er å sørge for at «forurensere betaler»-prinsippet blir overholdt ved at alle kostnader ved lovpålagt håndtering av husholdningsavfall blir dekket gjennom avfallsgebyret abonnenten betaler. Samtidig er husholdningsrenovasjon et selvkostområde, så reglene skal også sørge for at abonnentene ikke betaler mer enn det tjenesten koster. På nærings siden skal reglene tilsvarende sørge for at næringsaktøren betaler den fulle kostnaden ved å behandle avfallet hun har produsert. Dette skillet mellom tjenestene gjør dermed at man unngår konkurransevridende kryssubsidiering, ved at husholdningsabbonnentene bærer hverken mer eller mindre enn de kostnadene som oppstår som følge av tjenesten de mottar.

2. Forutsetninger

2.1 Driftskostnader

Indre Østfold Renovasjon IKS sitt driftsregnskap er lagt til grunn for de årlige beregningene av direkte og indirekte kostnader. Det er gjort en svært grundig gjennomgang av regnskapet for 2023 og 2024 for å avklare hvilke inntekter og kostnader som hører inn under alle de ulike virksomhetsområdene. Noen av kostnadene gjelder bare ett enkelt område og er belastet det området fullt ut, mens andre kostnader er fordelt gjennom fordelingsnøkler som er basert på arbeidsfordelingskjema eller objektive anslag. Fordelingsnøklerne som er brukt er vist i kapittel 7.

2.2 Anleggsregister

Anleggsregisteret dokumenterer investeringenes restverdi og gjenværende levetid og danner grunnlaget for de kalkulatoriske kapitalkostnadene.

2.3 Kalkylerente

Kalkulatorisk rentekostnad, eller alternativkostnad, er avkastningen selskapet kunne oppnådd ved å plassere netto investeringsbeløp i markedet. I selvkostkalkylen skal kostnadene være uavhengig av finansieringsform og derfor skal beregningene baseres på en kalkylerente istedenfor selskapets regnskapsførte rentekostnader og -inntekter. Renten er bestemt i selvkostforskriften § 5, fjerde ledd, og skal være årets gjennomsnittlige femårige SWAP-rente tillagt ett halvt prosentpoeng. Kalkylerenten for 2025 er anslått å bli 3,84 %.

Rentekostnadene/alternativkostnaden i selvkostregnskapet beregnes ved å multiplisere hvert anleggs gjennomsnittlige restverdi i kalkyleåret (inngående balanser minus utgående balanser, delt på 2) med årets kalkylerente. I tillegg beregnes det kalkulatoriske rentekostnader/renteinntekter på bundne driftsfond (selvkostfond) og fremførbare underskudd, etter samme prinsipp.

2.4 Framtidige investeringer

I selvkostregnskapet er det anledning til, og naturlig, å ta med forventede investeringer når man skal budsjettere gebyrene for de kommende årene. Ved å planlegge for framtidige kostnader på denne måten blir utviklingen i gebyrene jevnere enn den ellers ville blitt. Tabellen nedenfor viser nettokostnaden av planlagte investeringer, etter eventuelle tilskudd, de kommende årene, gruppert per fordelingsnøkkel.

Framtidige investeringer	2024	2025	2026	2027	2028
Alle årsverk	800 000	5 000 000	18 700 000	18 700 000	16 700 000
Antall abonnenter	800 000	1 200 000			
Husholdning	16 500 000	2 000 000	4 300 000	4 300 000	2 300 000

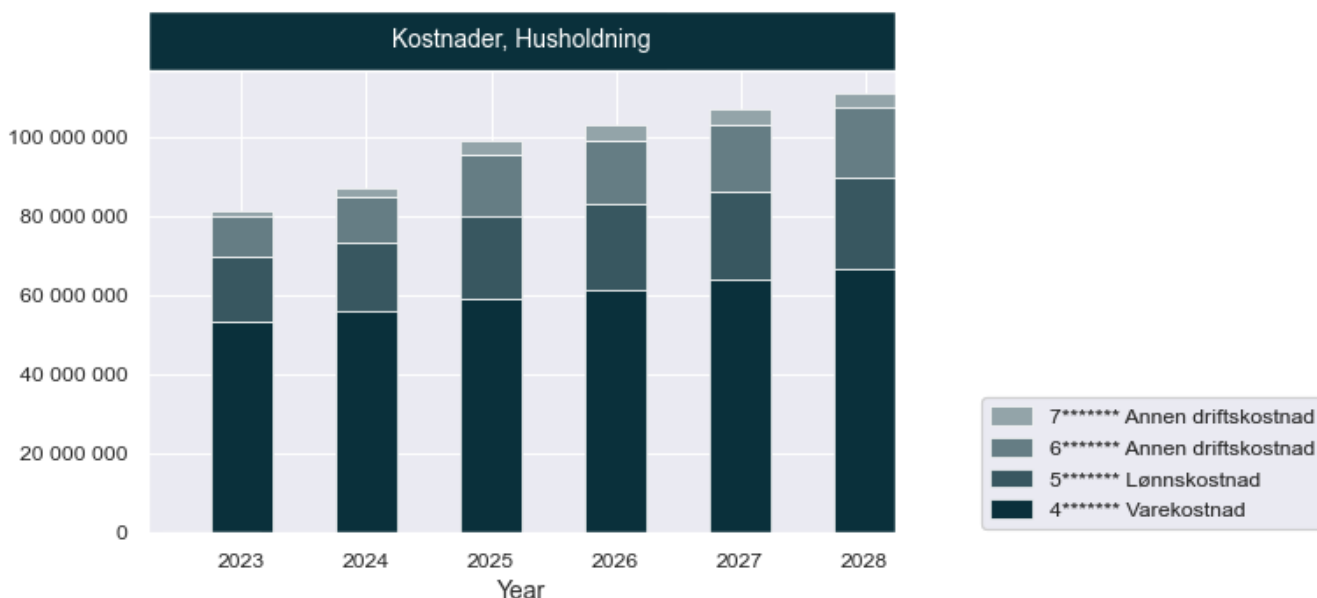
2.5 Resultater av etterkalkyle- og budsjettarbeidet

Nedenfor presenteres resultatene av budsjettarbeidet for de forskjellige virksomhetsområdene.

Budsjettene er basert på etterkalkylen for 2023 og en prognose over hvordan 2024 forventes å se ut ved årsavslutningen. Med dette grunnlaget er budsjettene lagt på kontonivå, før forslaget til gebyrer er beregnet for å oppnå ønsket kostnadsdekning og en hensiktsmessig utvikling av selvkostfondet.

3. Husholdning – 2023 til 2028

Grafen nedenfor viser kostnadsutviklingen for Husholdning fra etterkalkylen for 2023, i prognose- og budsjettårene og videre i økonomiplanperioden.

Tabellen nedenfor viser en detaljert oversikt over forventede inntekter og kostnader i årene fremover.

Kostnadsoversikt	Etterkalkyle 2023	Prognose 2024	Budsjett 2025	2026	2027	2028
Gebyrinntekter	83 934 058	87 239 636	107 924 741	108 709 645	110 777 538	112 781 935
3***** Øvrige salgsinntekter	7 036 550	7 582 993	7 431 199	7 728 447	8 037 585	8 359 088
4***** Varekostnad	53 131 608	56 103 059	59 047 550	61 409 452	63 865 830	66 420 463
5***** Lønnskostnad	16 359 379	17 304 324	20 748 115	21 578 040	22 441 161	23 338 808
6***** Annen driftskostnad	10 168 894	11 296 836	15 522 953	16 143 871	16 789 626	17 461 211
7***** Annen driftskostnad	1 410 524	2 191 302	3 480 794	3 620 026	3 764 827	3 915 420
Direkte kostnader	81 070 405	86 895 520	98 799 412	102 751 388	106 861 444	111 135 902
Avskrivningskostnad	5 594 674	5 469 298	5 900 437	5 548 767	4 773 695	3 729 209
Avskrivningskostnad fremtidige investeringer	0	548 113	865 147	1 344 388	1 823 629	2 213 111
Kalkulatorisk rente	1 818 077	1 660 972	1 312 779	1 087 262	901 753	744 842
Kalkulatorisk rente fremtidige investeringer	0	365 199	772 965	1 221 589	1 908 868	2 519 652
Direkte kapitalkostnader	7 412 751	8 043 583	8 851 328	9 202 005	9 407 945	9 206 814
Sum kostnader	88 483 156	94 939 102	107 650 740	111 953 393	116 269 389	120 342 715
+/- Andre inntekter og kostnader	-4 078 644	0	0	0	0	0
Resultat	-1 591 192	-116 474	7 705 200	4 484 698	2 545 734	798 308
Selvkostdekningsgrad i %	98,1 %	100,0 %	107,0 %	104,0 %	102,0 %	101,0 %

Tabellen over viser at virksomhetsområdet Husholdning hadde et underskudd på 1 591 192 kroner i 2023. I 2024 forventes det et underskudd på 116 474 kroner. Det gir kostnadsdekning på 100,0 %. «Andre inntekter og kostnader» i 2023 er overføring av framførbart underskudd fra Indre Østfold kommune.

Det er budsjettert med kritisk nødvendig vedlikehold av eksisterende bygningsmasse i 2025. Særlig administrasjonsbygget vil trenge en del vedlikehold hvis det skal holde i 5-8 år til. Samtidig tar budsjettet høyde for at det egentlige behovet er nytt administrasjonsbygg kombinert med ny gjenvinningsstasjon. Hvis det blir besluttet å bygge nytt administrasjonsbygg i tråd med planen i budsjettet, vil antagelig vedlikeholdsposten på dagens bygg kunne reduseres, fordi behovet blir mindre når man kan planlegge med at bygget skal tas ut av bruk i nær framtid.

Inntektene på tjenesteområdet er tilpasset kostnadsnivået og hensiktsmessig disponering av selvkostfondet. Selvkostkalkylen tar sikte på å tilbakeføre årsresultat til abonnentene i løpet av 5 år for å overholde det overordnede kravet om at et selvkostresultat på tjenesten som helhet må være disponert innen fem år.

Det er budsjettert med et overskudd på 7 705 242 kroner. Dette overskuddet er nødvendig for å dekke framførbare underskudd fra tidligere år. Omtrent 2 millioner kroner som blir eldre enn 5 år i 2024, kommer ikke til å bli dekket inn med de vedtatte gebyrinntektene, og det er helt nødvendig å sette gebyrene i 2025 så det avviket blir lukket så fort som mulig. Videre er det nye beløp på noen millioner som vil bli fem år gamle i 2025 og 2026, så gebyrene må settes slik ta de også dekker disse underskuddene. For budsjett- og økonomiplanårene viser tabellen hva gebyrinntektene må være for å oppnå kostnadsdekningen som er skissert i raden «Kostnadsdekning i %». Det er usikkerheter knyttet til det fremtidige kostnadsgrunnlaget, og det vil derfor kunne oppstå avvik fra de budsjetterte resultatene.

Husholdning er et selvkostområde og i perioden forventes det at selvkostfondet vil utvikle seg som følger:

Selvkostfond	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	-12 103 876	-14 249 229	-14 969 478	-7 691 166	-3 414 613	-951 765
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-1 591 192	-116 474	7 705 200	4 484 698	2 545 734	798 308
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-554 161	-603 775	-426 888	-208 145	-82 886	-21 607
Selvkostfond 31.12	-14 249 229	-14 969 478	-7 691 166	-3 414 613	-951 765	-175 064

Budsjettforslaget vil gi følgende gebyrsatser per kommune

Gebyrsatser Indre Østfold kommune (ekskl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
120 renovasjon, grunnbeløp pr. boenhet	3 172	2 314	2 887	3 014	3 107	3 091
148 renovasjonsbeholder 140l restavfall	1 540	1 124	1 402	1 464	1 509	1 501
149 renovasjonsbeholder 240l restavfall	2 310	1 686	2 103	2 195	2 263	2 251
150 renovasjonsbeholder 370l restavfall	3 852	2 810	3 506	3 660	3 773	3 753
151 renovasjonsbeholder 660l restavfall	5 392	3 934	4 908	5 124	5 282	5 255
145 renovasjon, andel av fellesløsning,	3 942	2 876	3 588	3 746	3 861	3 842
101 hytterrenovasjon, per enhet	3 770	2 750	3 431	3 582	3 692	3 673

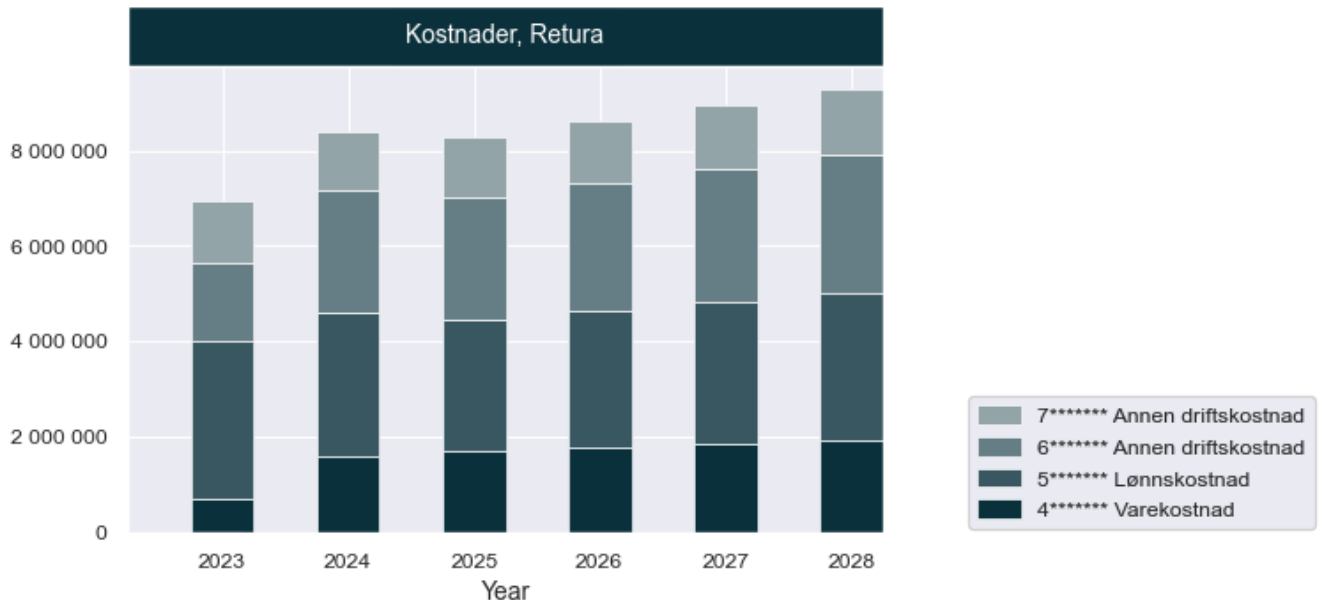
Gebyrsetter Marker kommune (ekskl. mva)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
120 renovasjon, grunnbeløp pr. boenhet	3 172	2 314	2 972	3 102	3 213	3 207
148 renovasjonsbeholder 140l restavfall	1 540	1 124	1 443	1 507	1 560	1 557
149 renovasjonsbeholder 240l restavfall	0	1 686	2 165	2 259	2 340	2 336
150 renovasjonsbeholder 370l restavfall	0	2 810	3 609	3 767	3 902	3 894
151 renovasjonsbeholder 660l restavfall	0	3 934	5 052	5 273	5 462	5 452
145 renovasjon, andel av fellesløsning,	0	2 876	3 694	3 855	3 993	3 986
101 hytterrenovasjon, per enhet	0	2 579	3 312	3 457	3 581	3 574

I Skiptvet kommune fakturerer kommunen selv abonnentene. Beløpene nedenfor er derfor driftstilskuddet som budsjettet legger opp til at IØR skal fakturere kommunen.

Driftstilskudd per gebyrenhet Skiptvet kommune (ekskl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
120 renovasjon, grunnbeløp pr. boenhet	3 172	2 335	3 217	3 176	3 177	3 158
148 renovasjonsbeholder 140l restavfall	1 409	1 037	1 429	1 410	1 411	1 403
149 renovasjonsbeholder 240l restavfall	0	1 556	2 144	2 116	2 117	2 104
150 renovasjonsbeholder 370l restavfall	0	2 593	3 572	3 527	3 528	3 507
151 renovasjonsbeholder 660l restavfall	0	3 630	5 001	4 937	4 939	4 909
145 renovasjon, andel av fellesløsning,	0	2 854	3 932	3 882	3 883	3 860
101 hytterrenovasjon, per enhet	0	2 379	3 278	3 236	3 237	3 218

4. Retura – 2023 til 2028

Grafen nedenfor viser kostnadsutviklingen for Retura fra etterkalkylen for 2023, i prognose- og budsjettårene og videre i økonomiplanperioden.

Tabellen nedenfor viser en detaljert oversikt over forventede inntekter og kostnader i årene fremover.

Kostnadsoversikt	Etterkalkyle 2023	Prognose 2024	Budsjett 2025	2026	2027	2028
Salgsinntekter	6 371 322	5 018 000	7 031 264	7 312 515	7 605 015	7 909 216
3***** Øvrige salgsinntekter	48 115	123 000	0	0	0	0
80***** Finansinntekter	21 453	18 718	0	0	0	0
4***** Varekostnad	686 561	1 607 680	1 704 300	1 772 472	1 843 371	1 917 106
5***** Lønnskostnad	3 337 219	3 008 476	2 769 230	2 879 999	2 995 199	3 115 007
60***** Avskrivninger	914 858	731 261	744 203	773 971	804 930	837 127
6***** Annen driftskostnad	1 632 428	2 567 474	2 554 023	2 656 184	2 762 431	2 872 929
7***** Annen driftskostnad	1 300 483	1 208 759	1 241 715	1 291 383	1 343 039	1 396 760
8***** Finanskostnad	253 678	385 545	315 180	327 787	340 899	354 535
Direkte kostnader	8 125 226	9 509 194	9 328 651	9 701 797	10 089 868	10 493 463
Avskrivningskostnad fremtidige investeringer	0	8 490	29 714	79 326	128 937	173 243
Direkte kapitalkostnader	0	8 490	29 714	79 326	128 937	173 243
Sum kostnader	8 125 226	9 517 684	9 358 364	9 781 122	10 218 806	10 666 706
Resultat	-1 684 336	-4 357 966	-2 327 100	-2 468 608	-2 613 790	-2 757 490
Kostnadsdekning i %	79,3 %	54,0 %	75,0 %	75,0 %	74,0 %	74,0 %

Tabellen over viser at virksomhetsområdet Retura hadde et underskudd på 1 684 336 kroner i 2023. I 2024 forventes det et underskudd på 4 357 966 kroner. Det gir kostnadsdekning på 54,0 %.

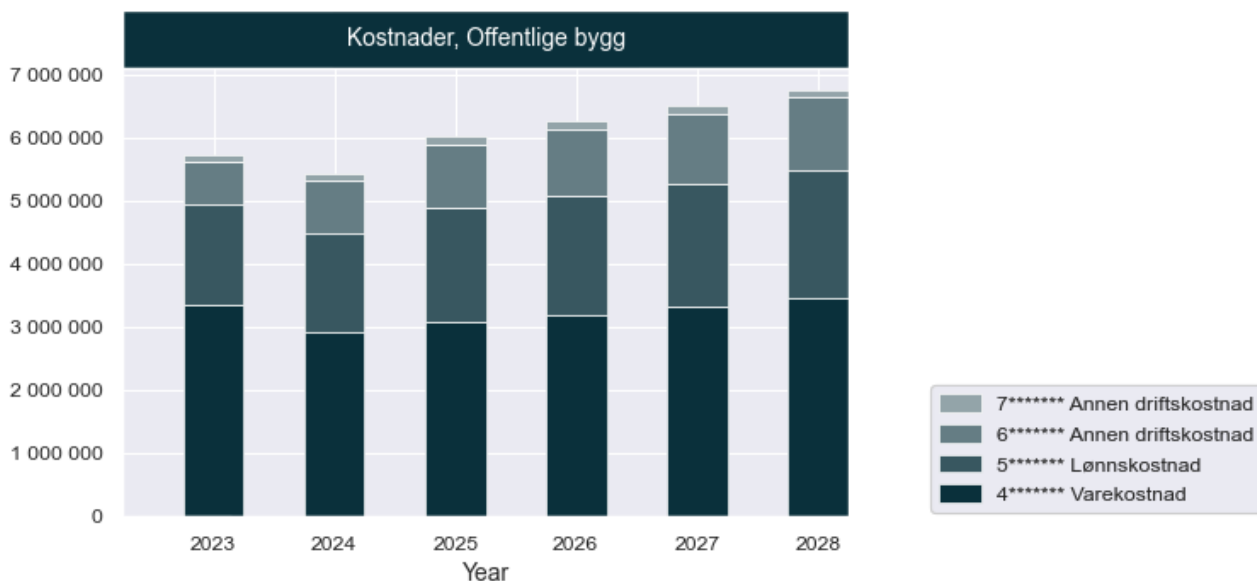
Det er budsjettert med et underskudd på 2 327 100 kroner. I budsjettet er prisene for mottak av avfall til deponi, justert opp til antatt markedspris. Løpende betaling for blant annet grunnleie er videreført på tilsvarende nivå som i 2024, i påvente av forhandlinger om ny kontrakt mellom selskapene.

2024 skal etter planen være det siste året med avregninger mellom selskapene, hvor prognosen foreløpig viser et betydelig større underskudd enn tidligere år. Dette skyldes i stor grad at kostnadene har økt, mens prisene, som har gitt underskudd hele tiden, ikke har økt nok til å dekke kostnadene.

Fra 2025 må prisene IØR tilbyr Retura ha tilstrekkelige påslag til at summen av inntektene dekker alle kostnadene med en markedsmessig profittmargin på toppen. Budsjettet-underskuddet som presenteres her, viser dermed hva inntektene minst må økes med i de kommende forhandlingene, for at IØR skal få en lovlig og markedsmessig innretning på Retura-kalkylen sin, i tråd med forvaltningsrevisjons-rapporten og påfølgende vedtak i kommunestyret og styret i selskapet.

5. Offentlige bygg – 2023 til 2028

Grafen nedenfor viser kostnadsutviklingen for Offentlige bygg fra etterkalkylen for 2023, i prognose- og budsjettårene og videre i økonomiplanperioden.

IØR driver innsamling og sluttbehandling av avfall fra eierkommunenes egne virksomheter i utvidet egenregi. Avfall fra offentlige virksomheter er næringsavfall, så det er ikke et lovkrav at IØR skal drive dette til selvkost. Samtidig drives utvidet egenregi-opppdrag vanligvis til selvkost, og det er sjelden noe ønske fra kommunene å ha profitt på sine egne virksomheter, så IØR behandler dette som om det var et selvkostområde. Det innebærer at gebyrinntektene avregnes over en femårsperiode, tilsvarende som i husholdningskalkylen.

Tabellen nedenfor viser en detaljert oversikt over forventede inntekter og kostnader i årene fremover.

Kostnadsoversikt	Etterkalkyle 2023	Prognose 2024	Budsjett 2025	2026	2027	2028
Gebyrinntekter	5 777 170	5 800 000	6 550 559	6 885 873	7 209 713	7 202 096
3***** Øvrige salgsinntekter	17 342	99 403	0	0	0	0
4***** Varekostnad	3 344 437	2 912 212	3 068 150	3 190 876	3 318 511	3 451 251
5***** Lønnskostnad	1 594 161	1 572 240	1 813 571	1 886 114	1 961 558	2 040 020
6***** Annen driftskostnad	689 217	829 208	1 017 929	1 058 647	1 100 992	1 145 032
7***** Annen driftskostnad	94 465	113 122	117 638	122 344	127 238	132 327
Direkte kostnader	5 722 280	5 426 782	6 017 289	6 257 980	6 508 299	6 768 631
Avskrivningskostnad	90 555	77 351	121 260	111 475	105 055	93 639
Avskrivningskostnad fremtidige investeringer	0	13 562	39 466	71 969	104 471	133 497
Kalkulatorisk rente	68 679	64 114	54 712	49 982	46 446	43 042
Kalkulatorisk rente fremtidige investeringer	0	2 575	12 647	43 721	90 564	134 327
Direkte kapitalkostnader	159 234	157 602	228 086	277 146	346 536	404 504
Sum kostnader	5 881 514	5 584 385	6 245 374	6 535 126	6 854 835	7 173 136
+/- Andre inntekter og kostnader	16 798	0	0	0	0	0
Resultat	-70 204	315 019	305 185	350 747	354 878	28 960
Selvkostdekningsgrad i %	98,8 %	106,0 %	105,0 %	105,0 %	105,0 %	100,0 %

Tabellen over viser at virksomhetsområdet Offentlige bygg hadde et underskudd på 70 204 kroner i 2023. I 2024 forventes det et overskudd på 315 019 kroner. Det gir kostnadsdekning på 106,0 %.

Det er budsjettert med et overskudd på 305 185 kroner. For budsjett- og økonomiplanårene viser tabellen hva gebyrinntektene må være for å oppnå kostnadsdekningen som er skissert i raden «Kostnadsdekning i %». Det er usikkerheter knyttet til det fremtidige kostnadsgrunnlaget, og det vil derfor kunne oppstå avvik fra de budsjetterte resultatene.

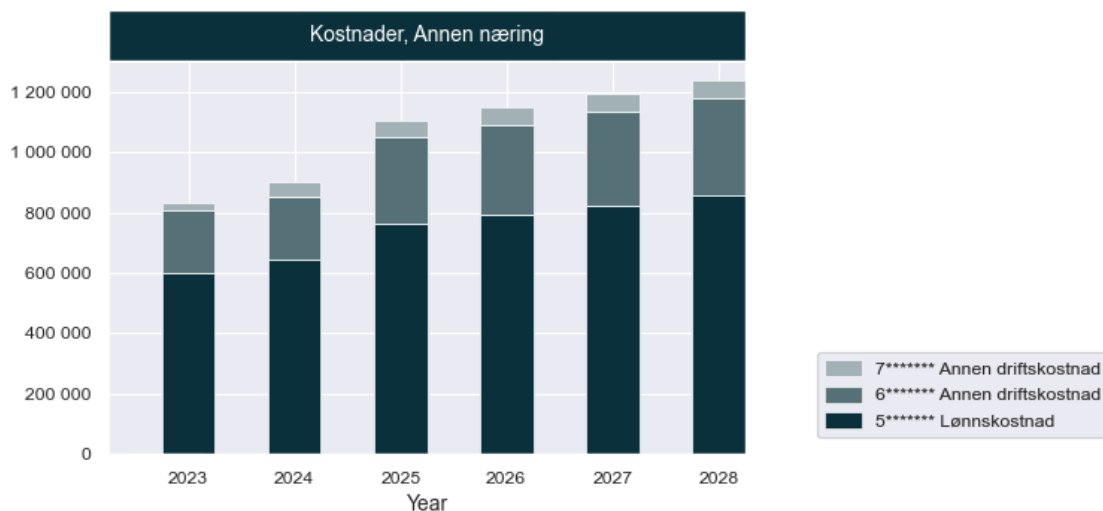
Offentlige bygg er et selvkostområde og i perioden forventes det at selvkostfondet vil utvikle seg som følger:

Selvkostfond	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	-1 119 901	-1 239 724	-970 375	-696 593	-365 757	-18 167
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-70 204	315 019	305 185	350 747	354 878	28 960
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-49 619	-45 669	-31 403	-19 911	-7 288	-144
Selvkostfond 31.12	-1 239 724	-970 375	-696 593	-365 757	-18 167	10 649

Inntektene på tjenesteområdet er tilpasset kostnadsnivået og hensiktsmessig disponering av selvkostfondet. Selvkostkalkylen tar sikte på å tilbakeføre årsresultat til abonnentene i løpet av 5 år for å overholde det overordnede kravet om at et selvkostresultat på tjenesten som helhet må være disponert innen fem år.

6. Annen næring – 2023 til 2028

Grafen nedenfor viser kostnadsutviklingen for Annen næring fra etterkalkylen for 2023, i prognose- og budsjettårene og videre i økonomiplanperioden.

Tabellen nedenfor viser en detaljert oversikt over forventede inntekter og kostnader i årene fremover.

Kostnadsoversikt	Etterkalkyle 2023	Prognose 2024	Budsjett 2025	2026	2027	2028
Salgsinntekter	354 944	330 000	350 000	364 000	378 560	393 702
3***** Øvrige salgsinntekter	21	0	0	0	0	0
80***** Finansinntekter	3 861	4 015	0	0	0	0
5***** Lønnskostnad	600 729	645 592	761 893	792 369	824 063	857 026
60***** Avskrivninger	35 194	28 593	53 568	55 711	57 939	60 257
6***** Annen driftskostnad	207 569	206 959	287 034	298 516	310 456	322 875
7***** Annen driftskostnad	24 042	51 777	54 475	56 654	58 920	61 277
8***** Finanskostnad	9 653	15 401	11 163	11 609	12 074	12 556
Direkte kostnader	877 187	948 323	1 168 133	1 214 858	1 263 452	1 313 990
Sum kostnader	877 187	948 323	1 168 133	1 214 858	1 263 452	1 313 990
Resultat	-518 361	-614 308	-818 133	-850 858	-884 892	-920 288
Kostnadsdekning i %	40,9 %	35,0 %	30,0 %	30,0 %	30,0 %	30,0 %

Tabellen over viser at virksomhetsområdet Annen næring hadde et underskudd på 518 361 kroner i 2023. I 2024 forventes det et underskudd på 614 308 kroner. Det gir kostnadsdekning på 35,0 %. Det er budsjettet med et underskudd på 818 133 kroner.

Denne kalkylen er fortsatt noe usikker og ikke helt gjennomarbeidet, fordi mesteparten av fokuset fram til nå har vært på at kalkylene for husholdning og Retura skulle bli riktige. Framover må IØR jobbe videre med denne kalkylen og med de andre næringspartnerne sine, for å sikre at også denne delen av virksomheten balanserer. Kostnadsgrunnlaget er fremdeles litt usikkert, men så lenge inntektene er lavere enn lønnskostnadene, som vi er ganske sikre på, er det klart at en del av løsningen vil være å forhandle opp prisene.

7. Fordelingsnøkler

Kommuner (og selskap) som driver både husholdnings- og næringsrenovasjon må skille tjenestene, med et minimumskrav om å føre separate regnskap, jfr. avfallsforskriften § 15-4. Kostnader som er felles for tjenestene skal fordeles forholdsmessig. Fordelingen kan gjøres ved bruk av fordelingsnøkler, og hver nøkkel må kunne dokumenteres.

Hensikten med disse bestemmelsene er å sørge for at «forurensere betaler»-prinsippet blir overholdt ved at alle kostnader ved lovpålagt håndtering av husholdningsavfall blir dekket gjennom avfallsgebyret abonnenten betaler. Samtidig unngår man konkurransevridende kryssubsidiering ved at husholdningsabonnentene hverken dekker mer eller mindre enn de kostnadene som oppstår som følge av tjenesten de mottar.

De vektbaserte fordelingsnøklerne fordeler kostnader knyttet til behandling av avfallsfraksjoner og relaterte kostnader mellom tjenestene for husholdnings- og næringsrenovasjon basert på vektrapport for kalkyleåret. Alt næringsavfallet og mesteparten av husholdningsavfallet blir veid når det ankommer anlegget, og alt avfall blir veid når det forlater anlegget. Sammenstilling av disse opplysningene gir grunnlagsdataene som trengs for å si hvor mye av hver avfallsfraksjon som stammer fra henholdsvis nærings- og husholdningskunder.

Disse fordelingsnøklerne brukes også til å fordele inntekter som oppstår ved videresalg av det samme avfallsfraksjonene, såkalte nedstrømsinntekter. Nedstrømsinntekter gjør at nettokostnaden ved å behandle avfallet reduseres og disse inntektene må fordeles på samme måte som kostnadene for hver avfallsfraksjon for at beregningsgrunnlaget i selvkostkalkylen skal bli korrekt.

Fordelingsnøklerne som er brukt i årets beregninger er vist i tabellen nedenfor.

Fordelingsnøkkel	Husholdning (%)	Retura (%)	Offentlige bygg (%)	Annen næring (%)	Kommentar
Selvkostrenter	77.1 %	19.5 %	2.5 %	0.9 %	Kontoserie Selvkostrenter fra anleggsregisteret i R2023
Avskrivning	87.1 %	10.1 %	2.1 %	0.7 %	Selvkostavskrivninger fra anleggsregisteret
Alle årsverk	79.5 %	10.6 %	7.0 %	2.9 %	Fordeling av ansatte etter faktisk bruk av tid
Årsverk inneansatt	78.0 %	10.8 %	9.8 %	1.4 %	
Årsverk uteansatt	79.2 %	12.2 %	3.6 %	5.0 %	
Årsverk serviceavdeling	90.0 %	0.0 %	10.0 %	0.0 %	
Husholdning	100.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	Direkte fordelt
Retura	0.0 %	100.0 %	0.0 %	0.0 %	
Offentlige bygg	0.0 %	0.0 %	100.0 %	0.0 %	
Annen næring	0.0 %	0.0 %	0.0 %	100.0 %	
Tonn deponert i år	2.6 %	97.4 %	0.0 %	0.0 %	Vektdata
Tonn deponert historisk	30.0 %	70.0 %	0.0 %	0.0 %	Anslag basert på vektdata
50/50	50.0 %	50.0 %	0.0 %	0.0 %	Faktisk bruk
Matavfall	77.8 %	13.5 %	8.6 %	0.0 %	Vektdata og beholdervolum
Restavfall	89.9 %	0.0 %	10.1 %	0.0 %	Beholdervolum
Papp / papir	95.1 %	0.0 %	4.9 %	0.0 %	Beholdervolum

Fordelingsnøkkel	Husholdning (%)	Retura (%)	Offentlige bygg (%)	Annen næring (%)	Kommentar
Glass / metall	98.8 %	0.0 %	1.2 %	0.0 %	Beholdervolum
Plast	98.0 %	0.0 %	2.0 %	0.0 %	Beholdervolum
Beholdervolum	96.0 %	0.0 %	4.0 %	0.0 %	Beholdervolum
Årsverk ute uten Retura	95.7 %	0.0 %	4.3 %	0.0 %	Sum av andre ansattnøkler
Årsverk ute uten annen Næring	83.4 %	12.9 %	3.8 %	0.0 %	Sum av andre ansattnøkler
Antall abonnenter	90.0 %	0.0 %	10.0 %	0.0 %	Faktureringsdata